

سرشناسه:	مدیر چهاربرجی، سیف‌الله، ۱۳۴۶
عنوان و نام پدیدآور:	اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود/سیف‌الله‌مدیر
مشخصات نشر:	قم، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ، ۱۳۹۳
مرجع تولید:	معاونت پژوهش
شابک:	۹۷۸-۹۶۴-۱۹۵-۸۲۴-۶
وضعیت فهرست‌نویسی:	فاپا
یادداشت:	کتابنامه: ص ۴۴۱-۴۴۷؛ همچنین به صورت زیرنویس
یادداشت:	چاپ دوم: ۱۳۹۴ (فیبا)
یادداشت:	چاپ سوم: ۱۳۹۶ (فیبا)
یادداشت:	چاپ چهارم: ۱۳۹۷ (فیبا)
یادداشت:	چاپ پنجم: ۱۴۰۰
موضوع:	اسرائیلیات
شناسه افزوده:	جامعه المصطفی ﷺ العالمية، مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ
رده بندی دیویی:	۲۹۷/۷۱
رده بندی کنگره:	۱۳۹۳ الف ۵/م ۴/۸/ BP۹۱
شماره کتابشناسی ملی:	۳۴۷۹۰۰۹
	BP۰۸۳۹

تمام حقوق برای ناشر محفوظ است

اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود

مؤلف: سیف‌الله مدیر چهاربرجی

چاپ پنجم: ۱۴۰۰ ش / ۱۴۴۲ق

ناشر: مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

● چاپ: چاپخانه دیجیتال المصطفی ﷺ ● قیمت: ۱۲۲۰۰۰۰ ریال ● شمارگان: ۵۰۰

مراکز پخش

◀ ایران، قم، خیابان معلم غربی (حجتیه)، نبش کوچه ۱۸؛

تلفن: ۰۲۵ ۳۷۸۳۹۳۰۵ / (داخلی ۱۰۵) / تلفکس: +۹۸ ۲۵ ۳۷۸۳۶۱۳۴

◀ ایران، قم، بلوار محمدامین، سه‌راه سالاریه. تلفن: ۰۲۵ - ۳۲۱۳۳۱۰۶

✉ pub_almustafa

🌐 http://buy-pub.miu.ac.ir

✉ miup@pub.miu.ac.ir

با تشکر از دست‌اندرکارانی که ما را در تولید این اثریاری رساندند.

● مدیر انتشارات: مصطفی نوبخت

● مدیر تولید: جعفر قاسمی ابهری

● ناظر فنی: سید محمدرضا جعفری

● ناظر گرافیک: مسعود مهدوی

همه حقوق برای ناشر محفوظ است

با توجه به هزینه‌ها و مشکلات عدیده، هر شخص حقیقی یا حقوقی که اقدام به چاپ، بازنویسی، کپی، تکثیر و یا هرگونه برداشت جهت تهیه کتاب و تبدیل آن به جزوه، cd، فایل الکترونیکی pdf، اسکن، عکسبرداری و یا انتشار در فضای مجازی نماید، شرعاً مجاز نمی‌باشد و پیگرد قانونی خواهد داشت.

اسرائیلیات

تخریب‌ها و تحریف‌های یهود

سیف‌الله مدبر چهاربرجی

مرکز بین‌المللی
ترجمه و نشر المصطفی ﷺ

سخن ناشر

با پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی و در عصر جهانی شدن ارتباطات، پرسش‌ها و چالش‌های نوینی در حوزه علوم انسانی فرا روی اندیشمندان مسلمان قرار گرفت که همه به نوعی برخاسته از مسئولیت دشوار حکومت در این عصر است؛ دورانی که پایبندی به دین و سنت در مدیریت همه‌جانبه کشورها بسیار چالش‌برانگیز می‌نماید. از این رو مطالعات و پژوهش‌های به‌روز، جامع، منسجم و کاربردی در حوزه دین، بر اساس معیارهای معتبر جهانی و عمق و اصالت اندیشه‌های ناب، بایسته و ضروری است و جلوگیری از انحرافات فکری و تربیتی پژوهندگان حوزه دین، مهم و مورد عنایت تمامی بنیان‌گذاران این شجره طیّبه، به‌ویژه معمار بزرگ انقلاب اسلامی، امام خمینی رحمته‌الله و مقام معظم رهبری (دام ظلّه العالی) می‌باشد.

«جامعه المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم العالمیه» برای تحقق این رسالت خطیر و در مسیر نشر معارف ناب محمدی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم «مرکز بین‌المللی ترجمه و نشر المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم» را تأسیس کرده است. اثر حاضر با عنوان اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود حاصل پژوهش فاضل گرامی جناب آقای سیف‌الله مدبر چهاربرجی، کوششی است در به ثمر رساندن گوشه‌ای از این اهداف متعالی.

در پایان لازم می‌دانیم تلاش همه عزیزانی را که در نشر این کتاب سهمی داشته‌اند، سپاس گزارده، ارباب فضل و معرفت را به یاری بخوانیم تا ما را از دیدگاه‌های سازنده خویش بهره‌مند سازند.

مرکز بین‌المللی

ترجمه و نشر المصطفی صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم

فهرست

مقدمه	۱۵
فصل اول: مبادی اسرائیلیات	
دیباچه	۱۹
گفتار اول: مفاهیم و اقسام	۲۵
۱. «اسرائیلیات» در لغت	۲۵
۲. «اسرائیلیات» در اصطلاح	۲۸
الف) «اسرائیلیات» به معنای خاص	۲۸
ب) «اسرائیلیات» به معنای عام	۲۹
ج) «اسرائیلیات» به معنای اوسع	۲۹
۳. منابع یهود و نصارا	۲۹
الف) عهد عتیق	۲۹
ب) عهد جدید	۳۲
ج) تلمود	۳۳
۴. نقش اسرائیلیات در تفسیر	۴۰
الف) اقسام اسرائیلیات	۴۳
ب) تقسیم موضوعی اسرائیلیات	۴۶
گفتار دوم: معیارهای تشخیص اسرائیلیات	۵۱
۱. عدم مخالفت حدیث با قرآن	۵۲
الف) ادله قرآنی عرضه روایات بر قرآن	۵۲
ب) ادله روایی عرضه روایات بر قرآن	۵۳
۲. عدم مخالفت حدیث با سنت قطعیه	۵۸
الف) ادله حجیت سنت پیامبر اکرم <small>صلی الله علیه و آله</small> و ائمه معصومان <small>علیهم السلام</small>	۵۸

- ب) ادله لزوم عرضه احادیث بر سنت پیامبر اکرم صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۵۹
۳. عدم مخالفت حدیث با عقل سلیم ۶۲
- عقل در لغت ۶۲
- جایگاه و اعتبار عقل در آیات ۶۴
- جایگاه عقل در روایات ۶۵
- قلمرو عقل در شناخت حقایق و جمع بین روایات ۶۸
- مراد از عقل معیار و نظریات پیرامون آن ۶۹
- رأی اشاعره ۶۹
- رأی اخباریان ۷۰
- نمونه‌ای از روایات ناسازگار با عقل سلیم ۷۰
۴. عدم مخالفت حدیث با تاریخ صحیح ۷۲
۵. عدم رکاکت روایت ۷۶
- الف) معیار در رکاکت ۷۷
- ب) ادله قرآنی و روایی عدم رکاکت معنوی احادیث ۷۸
- نمونه‌ای از احادیث رکیک ۷۹
۶. عدم مخالفت حدیث با حسن و مشاهده و قطعیات علمی ۸۲
- الف) ادله قرآنی و روایی اعتبار این معیار ۸۲
- ب) نظریات برخی محققان درباره معیار ششم ۸۴
- گفتار سوم: عوامل و افراد مؤثر در نشر اسرائیلیات ۸۹
۱. عوامل مؤثر در گسترش فرهنگ اسرائیلی ۸۹
- الف) جلوگیری از کتابت احادیث نبوی صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ۸۹
- ب) ضعف علمی و فرهنگی اعراب ۹۸
- ج) حضور داستان‌پردازان، در جامعه مسلمانان ۱۰۰
- د) خلاصه‌گویی قرآن و تفصیل کتاب‌های پیشین در نقل قصص ۱۰۲
- ه) به سلطنت رسیدن معاویه ۱۰۳
۲. افراد مؤثر در گسترش اسرائیلیات ۱۰۷
- الف) کعب الاحبار ۱۰۷
- آثار کعب الاحبار ۱۰۸
- ب) عبدالله بن سلام ۱۰۹
- ج) عبید بن شریه جَرَّهْمی ۱۱۰
- د) وهب بن منبه ۱۱۰
- ه) ابن جریج (ابراهیم بن جریج الرهاوی) ۱۱۱
- و) مقاتل بن سلیمان الازدی الخراسانی - البلخی المفسر، ابوالحسن ۱۱۲
- ز) عبدالله بن عمرو بن العاص ۱۱۴

ح) ابوهریره	۱۱۴
ط) تمیم بن اوس الداری	۱۱۵
ی) سیف بن عمر التمیمی البرجمی (الضبیّ الاسدیّ الاسعدیّ الکوفیّ)	۱۱۶
ک) سلیمان نخعی	۱۱۷
ل) عبدالکریم بن ابی العوجاء	۱۱۷
م) عبدالمغیث حنبلی	۱۱۷
ن) علی بن صالح بیاع الانماط	۱۱۷
س) مأمون بن احمد السلمی	۱۱۸
ع) محمد بن السائب بن بشیر ابوالنصر الکلبی النسابة المفسر الاخباری	۱۱۸
ق) محمد بن سعید دمشقی	۱۱۸
ر) سیره بن عبد ربّه الفارسی ثم البصری التراس الاکال	۱۱۹
ش) احمد بن عبدالله جویری شیبانی «ابوعلی»	۱۱۹
ت) احمد بن محمد بن عمرو المرزوی ابوبشر الکندی	۱۱۹
ث) محمد بن مسلم زهری	۱۲۰
گفتار چهارم: تاریخچه اسرائیلیات	۱۲۳
۱. چگونگی و علل کلی پیدایش اسرائیلیات	۱۲۸
۲. نقش یهود در ترویج اسرائیلیات	۱۳۴

فصل دوم: اسرائیلیات در عقاید

گفتار اول: اسرائیلیات در میدانشناسی (توحید)	۱۳۹
۱. رؤیت خدا	۱۳۹
الف) ادله قرآنی بر محال بودن رؤیت خدا	۱۴۴
ب) ادله حدیثی بر نفی رؤیت خدا	۱۴۵
۲. خنده خدا	۱۴۷
۳. صورت خدا	۱۵۰
۴. دست خدا	۱۵۲
۵. انگشت خدا	۱۵۳
۶. پای خدا	۱۵۴
۷. مکان خدا	۱۵۵
۸. خدا در مقابل نمازگزار	۱۵۶
۹. خدا در عرش	۱۵۷
۱۰. خدا در میان ابر	۱۵۸
گفتار دوم: اسرائیلیات در راهنماشناسی (نبوت)	۱۶۱
۱. برتری و شایستگی	۱۶۱

۱۶۳	..... عصمت	۲
۱۶۶	..... اسرائیلیات درباره پیامبران	۳
۱۶۶	..... الف) اسرائیلیات در نبوت از منابع یهود و نصارا	
۱۶۷	..... ب) اسرائیلیات در نبوت از منابع اسلامی	
۱۷۱	..... گفتار سوم: اسرائیلیات در فرجام‌شناسی (معاد)	
۱۷۱	..... ۱. فریب خدا در نجات از جهنم	
۱۷۲	..... ۲. شانه به شانه خدا در روز قیامت	
۱۷۲	..... ۳. ساق پای خدا در رستاخیز	
۱۷۲	..... ۴. جهنم و پای خدا	
۱۷۳	..... ۵. اعتراف پیامبران به خطا در قیامت	
۱۷۴	..... ۶. عجز انبیا از شفاعت	

فصل سوم: اسرائیلیات در قصص

۱۸۱	..... مفهوم‌شناسی اسرائیلیات در قصص	
۱۸۱	..... ۱. معنای قصه	
۱۸۶	..... ۲. قصه‌گویی از منظر روایات	
۱۸۸	..... ۳. جایگاه قصه در ترویج اسرائیلیات	
۱۸۹	..... ۴. اسرائیلیات و قصه‌های قرآنی	
۱۹۳	..... گفتار اول: «اسرائیلیات» درباره حضرت آدم و حوا	
۱۹۳	..... ۱. خلقت حضرت آدم <small>عَلَيْهِ السَّلَام</small>	
۱۹۷	..... منشأ این مجعولات	
۱۹۸	..... ۲. نحوه آفرینش زن (حوا)	
۲۰۲	..... ریشه‌یابی این مجعولات در تورات و افسانه‌های تاریخی	
۲۰۳	..... ۳. نحوه فریب آدم و حوا توسط ابلیس	
۲۰۷	..... منشأ این خرافات	
۲۱۰	..... ۴. نسبت شرک به آدم و حوا	
۲۱۴	..... ۵. هابیل و قابیل	
۲۱۹	..... گفتار دوم: اسرائیلیات درباره حضرت نوح <small>عَلَيْهِ السَّلَام</small>	
۲۱۹	..... ۱. تهمت نامشروع بودن فرزند نوح <small>عَلَيْهِ السَّلَام</small>	
۲۲۳	..... ردّ پای «اسرائیلیات»؛ گستران	
۲۲۴	..... تفسیر صحیح آیه: ﴿إِنَّهُ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ﴾	
۲۲۵	..... ۲. مشخصات جزئی کشتی نوح	
۲۲۷	..... منشأ این روایات	
۲۲۸	..... ۳. نحوه ورود شیطان به کشتی!	

۴. خلقت خارق‌العاده برخی از حیوان‌ها از یکدیگر در کشتی! ۲۲۹
۵. طواف کشتی نوح به دور کعبه! ۲۳۲
۶. نفرین نوح به فرزندانش! ۲۳۳
- منشأ اصلی این روایات ۲۳۷
- گفتار سوم: اسرائیلیات درباره حضرت ابراهیم علیه السلام**
۱. نسبت دروغ‌های سه‌گانه به ابراهیم علیه السلام ۲۴۱
- منشأ این خرافه در داستان ابراهیم علیه السلام و ساره ۲۴۶
۲. اسرائیلیات در داستان ذبیح ۲۴۸
- الف) ادله قرآنی ۲۵۱
- ب) ادله روایی ۲۵۲
- ج) ادله تاریخی ۲۵۳
- د) منشأ روایات اسحاق ذبیح، در تورات ۲۵۴
۳. سنت ختان ۲۵۵
- گفتار چهارم: اسرائیلیات درباره حضرت یوسف علیه السلام**
۱. نمونه‌هایی از «اسرائیلیات» در مورد حضرت یوسف علیه السلام ۲۵۹
۲. تحلیل و بررسی ۲۶۲
۳. نقد و بررسی ۲۶۸
- گفتار پنجم: اسرائیلیات درباره حضرت ایوب علیه السلام**
۱. داستان افسانه‌ای بیماری ایوب ۲۷۱
- الف) تعارض این روایات با سیاق آیات قرآن ۲۷۵
- ب) تعارض این روایات با مبانی اعتقادی ۲۷۷
- دیدگاه امام کاظم و امام صادق علیهما السلام درباره حضرت ایوب ۲۸۰
- منشأ این خرافات ۲۸۱
- ابهام‌زدایی از آیه ۲۸۳
۲. داستان افسانه‌ای ملخ‌های طلائی ۲۸۵
- نقد و بررسی این روایات ۲۸۷
- گفتار ششم: اسرائیلیات درباره حضرت موسی علیه السلام**
۱. تقاضای رؤیت خدا ۲۹۱
- نظر برخی از عالمان صاحب فن درباره این روایات ۲۹۶
۲. داستان مسابقه سنگ و موسی علیه السلام ۲۹۸
۳. سیلی زدن موسی علیه السلام به چشم ملک الموت علیه السلام ۳۰۲
۴. افسانه عوج بن عناق ۳۰۴
- منشأ این روایات ۳۰۶

۵. قلم الواح موسی علیه السلام ۳۰۸
۶. پیشیمانی موسی علیه السلام از مصاحبت با خضر ۳۱۰
۷. عصای موسی علیه السلام ۳۱۱
- گفتار هفتم: اسرائیلیات درباره حضرت داوود علیه السلام** ۳۱۳
۱. افسانه خرافی حضرت داوود علیه السلام و زن اوریا ۳۱۴
۲. قضاوت نادرست داوود ۳۱۷
۳. نوشته شدن گناه بر کف دست ۳۱۷
- الف) تضاد با اصل عصمت انبیا ۳۲۰
- ب) تضاد با مبانی اعتقادی ۳۲۱
- گفتار هشتم: اسرائیلیات درباره حضرت سلیمان علیه السلام** ۳۲۳
۱. آزمایش سلیمان «انگشتر سلیمان» ۳۲۳
۲. داستان خرافی سلیمان علیه السلام در تورات خرافی ۳۳۱
۳. داستان پی کردن اسب‌ها به دست سلیمان علیه السلام ۳۳۵
۴. داستان سلیمان علیه السلام و ملکه سبا ۳۳۹
۵. هدیه ملکه سبا برای سلیمان ۳۴۱
- گفتار نهم: اسرائیلیات درباره حضرت عیسی علیه السلام** ۳۴۷
۱. ماجرای ضربه شیطان بر پهلوی فرزندان آدم ۳۴۷
- اسرائیلی بودن این روایات از دیدگاه محققان ۳۴۸
۲. سجده حضرت یحیی علیه السلام بر مسیح علیه السلام ۳۵۳
- منشأ اصلی این روایت ۳۵۳
- گفتار دهم: اسرائیلیات درباره حضرت محمد صلی الله علیه و آله** ۳۵۷
۱. ازدواج با زینب ۳۵۷
۲. نسیان پیامبر صلی الله علیه و آله ۳۵۹
۳. گمانه رؤیایی بودن وحی ۳۶۲
۴. شعرا، مبعوض پیامبر صلی الله علیه و آله ۳۶۵
۵. تقدّم شناخت خدیجه بر شناخت پیامبر صلی الله علیه و آله ۳۶۸
۶. پیغمبر و نماز بدون طهارت ۳۶۹
۷. افسانه غرانیق ۳۷۱
۸. افسون‌زدگی پیامبر صلی الله علیه و آله ۳۷۸
۹. شکافتن سینه پیامبر صلی الله علیه و آله! ۳۸۲
- الف) اختلاف این روایات از نظر زمان ۳۸۴
- ب) اختلاف این روایات از نظر مکان ۳۸۵
- ج) منافات این روایات با عصمت ۳۸۵

- د) منشأ این افسانه خرافی ۳۸۷
 ه) معنای صحیح شرح صدر ۳۸۸

فصل چهارم: برخورد با اسرائیلیات

- گفتار اول: موضع گیری ائمه اطهار علیهم السلام ۳۹۳
 ۱. موضع گیری حضرت علی علیه السلام ۳۹۴
 ۲. موضع گیری امام حسن مجتبی علیه السلام ۳۹۶
 ۳. موضع گیری امام حسین علیه السلام ۳۹۶
 ۴. موضع گیری امام زین العابدین علیه السلام ۳۹۷
 ۵. موضع گیری امام باقر علیه السلام ۳۹۸
 ۶. موضع گیری امام صادق علیه السلام ۳۹۹
 ۷. موضع گیری امام موسی بن جعفر علیه السلام ۴۰۱
 ۸. موضع گیری امام رضا علیه السلام ۴۰۲
 ۹. موضع گیری امام جواد علیه السلام ۴۰۴
 ۱۰. موضع گیری امام علی نقی علیه السلام ۴۰۵
 ۱۱. موضع گیری امام حسن عسکری علیه السلام ۴۰۶

- گفتار دوم: برخورد برخی از مفسران ۴۰۷
 ۱. برخورد برخی از مفسران اهل تشیع با اسرائیلیات ۴۰۹
 الف) تفسیر مجمع البیان ۴۰۹
 ب) تفسیر صافی ۴۰۹
 ج) تفسیر منهج الصادقین ۴۱۰
 د) تفسیر عیاشی ۴۱۱
 ه) تفسیر تبیان ۴۱۲
 و) تفسیر المیزان ۴۱۳
 ز) تفسیر ابوالفتوح رازی ۴۱۵
 ۲. برخورد برخی از تفاسیر اهل تسنن با اسرائیلیات ۴۱۶
 الف) تفسیر سدی (ابومحمد اسماعیل بن عبدالرحمن السدی الکبیر - ۱۲۸ هـ ق) ۴۱۶
 ب) تفسیر غرائب القرآن و رغایب الفرقان، (معروف به تفسیر نیشابوری - م ۷۲۸ هـ) ۴۱۹
 ج) تفسیر الجامع لأحكام القرآن ۴۲۰
 د) تفسیر انوار التنزیل و اسرار التأویل معروف به تفسیر بیضاوی ۴۲۲
 ه) جامع البیان فی تفسیر القرآن (معروف به تفسیر طبری) ۴۲۳
 و) روح المعانی فی تفسیر القرآن العظیم والسبع المثانی ۴۲۴
 ز) تفسیر القرآن العظیم (معروف به تفسیر ابن کثیر) ۴۲۷
 ح) تفسیر مفاتیح الغیب (تفسیر کبیر) ۴۲۹

۴۳۰	..... ط) تفسیر الدرّ المنثور
۴۳۱	..... ی) تفسیر الکشاف عن حقائق التنزیل وعیون الاقاویل فی وجوه التأویل
۴۳۳	..... ک) معالم التنزیل فی تفسیر القرآن (معروف به تفسیر بغوی)
۴۳۳	..... ل) تفسیر لباب التأویل فی معانی التنزیل (معروف به تفسیر خازن)
۴۳۴	..... م) تفسیر المنار (تفسیر القرآن الحکیم)
۴۳۷	..... نتیجه‌گیری
۴۳۷	..... ۱. سنخ‌شناسی اسرائیلیات
۴۳۹	..... ۲. جمع‌بندی نهایی
۴۴۱	..... کتابنامه

مقدمه

تحریف و بدعت در آموزه‌های دینی در طول تاریخ ضربات سهمگینی را بر پیکره دین و دین‌داری وارد کرده است. خاستگاه و ریشه بسیاری از اختلافات و گمراهی‌های بشر را می‌بایست در این امور جست. در میان امت‌ها قوم بنی‌اسرائیل استاد تحریف و بدعت هستند و خداوند در آیات قرآنی بسیاری به این امر و شیوه‌های عمل آن پرداخته است. یهودیان پس از اسلام به سبب دشمنی شدید خود نسبت به اسلام و پیامبرش، به اشکال گوناگون دست به تحریف اسلام زدند و کوشیدند با «کعب الاحبار» ها عقاید اسلامی را تغییر دهند. فرصتی که در دوره‌های نخست به یهودیان از سوی دولت اسلامی وقت داده شد به آنان کمک کرد تا زمانی که ثبت و ضبط احادیث و روایات پیامبر ﷺ ممنوع بود در کمال آرامش به ترویج اسرائیلیات در جامعه اسلامی بپردازند و همه ابعاد فکری، فرهنگی، اقتصادی، عرفانی، رفتاری جامعه را به افکار پلشت خود آلوده سازند. بی‌گمان شناسایی و جداسازی اسرائیلیات از اسلامیات به عنوان یک ضرورت بر کسی پوشیده نیست؛ اما به دلایل و اسباب گوناگون چنان سره و ناسره در هم آمیخته که برای بسیاری از عالمان جدایی آنان شدنی نیست. در این میان تنها برخی از عالمان متخصص با بهره‌گیری از دانش‌های گوناگون و تسلط بر روح قرآن و اسلام و عرضه مجموعه روایات در چارچوب معیارها و ملاک‌های علمی، قدرت تفکیک را یافته‌اند که البته گاه برخی از این اسرائیلیات هم‌چنان از چشم تیزبین آنان نیز خارج می‌شود و در قالب اسلامیات به جامعه ارایه سازند.

کتاب قیم و ارزشمند «اسرائیلیات، تخریب‌ها و تحریف‌های یهود» نوشته محقق ارجمند جناب «حجة الاسلام والمسلمین آقای سیف‌الله مدبر» تلاشی درخور تقدیر در این زمینه است تا با «کشف اسرائیلیات از اسلامیات» زمینه‌های انحراف در فهم مردم از دین را بگیرد و مطالب خرافی را از دامن پاک اسلام و اسلامیات بزدايد.

این گونه تلاش‌ها و پژوهش‌ها کمک می‌کند تا در بازخوانی منابع با درنگ بیشتری وارد شویم و امکان نفوذ و رسوخ اسرائیلیات در اسلامیات را بگیریم و اجازه ندهیم تا دوباره این گونه منابع تحریفی به عنوان منابع نظریه‌پردازی در جامعه اسلامی به کار گرفته شود، به ویژه آن که امروز به سبب تجدید حیات اسلام و بازگشت به اسلام به عنوان «فلسفه و سبک زندگی»، گرایش به منابع معتبر بیش از پیش به چشم می‌خورد.

«تفکیک اسلامیات از اسرائیلیات» به محققان این امکان را می‌دهد تا به دور از هرگونه اختلاط حق و باطل بتوانند نظرات ناب اسلام اصیل را در چارچوب فلسفه و سبک زندگی استنباط و به جامعه اسلامی و جهانی ارایه و عرضه دارند.

آیت‌الله علی‌رضا اعرافی